

Datum van inontvangstneming : 09/03/2015

Zaak C-586/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 december 2014

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Cluj (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 november 2014

Verzoekende partij:

Vasile Budişan

Verwerende partij:

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj

(omissis)

CURTEA DE APEL CLUJ

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
(hof van beroep te Cluj – Tweede civiele kamer, voor bestuurs- en belastingzaken)

(omissis)

BESCHIKKING

(omissis) van (omissis) 24 november 2014

(omissis)

De Curtea de Apel Cluj heeft het hoger beroep van V. Budişan, verzoeker, onderzocht tegen het civiele vonnis (omissis) van 3 april 2014 (omissis) van het Tribunalul Cluj (rechtbank te Cluj) in de zaak tegen de Administrația Finanțelor Publice Cluj (dienst openbare financiën van Cluj), verweerster, waarbij hij verzocht om nietigverklaring van een belastingcontrole.

(omissis)

I. Voorwerp van het hoger beroep en procedureel kader

Bij op 30 juli 2013 ter griffie van het Tribunalul Cluj ingeschreven verzoekschrift heeft verzoeker verzocht om verweerster te veroordelen tot teruggaaf van de milieuheffing op motorvoertuigen ten belope van 5 300 RON, vermeerderd met de wettelijke rente en de proceskosten.

II. Feiten

1. Op 5 juni 2013 heeft verzoeker een in 2006 vervaardigde personenauto van het merk Opel gekocht, die in Duitsland was geregistreerd. **[Or. 2]**

Met het oog op de registratie van het motorvoertuig in Roemenië heeft verzoeker een milieuheffing ten belope van 5 300 RON betaald, die door de Roemeense autoriteiten was vastgesteld bij beslissing (omissis) van 17 juni 2013.

Bij op 30 juli 2013 ter griffie van het Tribunalul Cluj ingeschreven verzoekschrift heeft verzoeker verzocht om verweerster te veroordelen tot teruggaaf van de geïnde heffing.

2. Bij civiel vonnis nr. 3054/2014 heeft het Tribunalul Cluj verzoekers verzoek ongegrond verklaard.

In de overwegingen van de beslissing heeft het Tribunalul op basis van artikel 4 van Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 din 19 februarie 2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (noodverordening van de regering nr. 9/2013 van 19 februari 2013 inzake de milieuheffing op motorvoertuigen; hierna: „OUG nr. 9/2013”) juncto artikel 110 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) geoordeeld dat de nationale regeling geen met het Europees recht strijdige bepalingen bevat, aangezien ingevoerde, nieuwe en tweedehands, producten niet worden gediscrimineerd ten opzichte van nationale producten.

III. Tegen het vonnis van het Tribunalul Cluj ingesteld hoger beroep

1. Op 18 februari 2014 heeft verzoeker hoger beroep ingesteld. De Curtea de Apel Cluj, die in bestuurszaken in laatste aanleg uitspraak doet, is bevoegd om op dat hoger beroep te beslissen.

Verzoekers kritiek op de bestreden beslissing heeft in wezen betrekking op het feit dat de bij OUG nr. 9/2013 ingestelde heffing, waarvan hij de teruggaaf vordert, in strijd is met artikel 110 [VWEU] en derhalve onrechtmatig is.

Verzoeker wijst er in wezen op dat door de nieuwe heffing de aankoop van motorvoertuigen uit EU-lidstaten wordt ontmoedigd ten gunste van de aankoop van motorvoertuigen op de binnenlandse markt. Voorts is die heffing in strijd met het beginsel dat „de vervuiler betaalt”. Bovendien heeft die heffing niet werkelijk milieubescherming tot doel, maar wel het behoud van het discriminerende karakter van de eerdere heffingen, en heeft zij dus een protectionistische werking.

2. De Curtea de Apel Cluj, die bevoegd is om te beslissen op het ingestelde hoger beroep, heeft ambtshalve geoordeeld dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) moet worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 110 [VWEU], en heeft partijen verzocht hun standpunt ter zake kenbaar te maken.

a) Verzoeker heeft gevorderd om het Hof om uitlegging van artikel 110 VWEU te verzoeken; de voorgestelde vragen zijn geherformuleerd door de Curtea de Apel.

Volgens verzoeker is de nieuwe heffing niets anders dan de eerdere heffingen, waarvan het Hof reeds de onverenigbaarheid heeft vastgesteld, in een nieuw jasje.

b) Verweerster heeft zich op het standpunt gesteld dat in casu het Hof niet moet worden geadieerd, aangezien de nationale heffing kennelijk niet in strijd is met het Verdrag.

Ter onderbouwing van dat standpunt heeft verweerster aangevoerd dat OUG nr. 9/2013 volledig voldoet aan de in het arrest Tatu geformuleerde regels. De milieuheffing is gebaseerd op objectieve en transparante criteria, zoals de cilinderinhoud en de Europese emissienorm of de CO₂-uitstoot van het voertuig. Voorts wordt in het heffingsbedrag naar behoren rekening gehouden met de reële marktwaarde van een tweedehands voertuig en is de milieuheffing op ingevoerde voertuigen niet hoger dan de restheffing die begrepen is in de waarde van gelijksoortige tweedehands motorvoertuigen die reeds op het nationale grondgebied zijn geregistreerd. **[Or. 3]**

IV. Vragen aan het Hof

(omissis) [de tekst van de vragen is opgenomen in het dictum]

V. Toepasselijk nationaal recht

OUG nr. 9/2013

Artikel 1

(1) Deze noodverordening vormt het rechtskader voor de invoering van de milieuheffing (hierna: „heffing”).

(2) De heffing wordt gestort in het Milieufonds en wordt door het bestuur van het Milieufonds gebruikt om programma's en projecten ter bescherming van het milieu te financieren.

Artikel 4

De heffing moet eenmalig worden betaald, namelijk:

- a) bij de inschrijving volgens de wet, in de registers van de bevoegde autoriteit, van de verkrijging van het eigendomsrecht op een motorvoertuig als eerste eigenaar in Roemenië en de toekenning van een kentekenbewijs en van een kentekennummer;
- b) wanneer een motorvoertuig opnieuw aan het nationale wagenpark wordt toegevoegd, ingeval het restbedrag van de heffing overeenkomstig artikel 7 aan de eigenaar van dat voertuig is terugbetaald [Or. 4] op het tijdstip waarop dit motorvoertuig het nationale voertuigenpark heeft verlaten;
- c) bij de overschrijving van het eigendomsrecht op een tweedehands motorvoertuig waarvoor overeenkomstig de wettelijke voorschriften die golden ten tijde van de inschrijving geen bijzondere heffing op personenauto's en andere motorvoertuigen, geen milieuheffing op motorvoertuigen en geen heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen is betaald;
- d) bij de overschrijving van het eigendomsrecht op een tweedehands motorvoertuig waarvoor een rechterlijke instantie de teruggaaf van de heffing heeft gelast of waarvan zij de inschrijving zonder betaling van de bijzondere heffing op personenauto's en andere motorvoertuigen, van de milieuheffing op motorvoertuigen of van de heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen heeft gelast.

Artikel 7

(2) Het restbedrag van de heffing komt overeen met het bedrag dat had moeten worden betaald voor een motorvoertuig indien dat voertuig was geregistreerd op het tijdstip waarop het het nationale wagenpark verlaat, berekend op basis van de wetgeving aan de hand waarvan het bij de inschrijving verschuldigde heffingsbedrag is vastgesteld, in RON, tegen de op het tijdstip van de registratie of de overschrijving van het eigendomsrecht op een tweedehands motorvoertuig geldende wisselkoers en rekening houdend met de ouderdom van het voertuig bij het verlaten van het nationale wagenpark.

VI. Recht van de Europese Unie

Artikel 110 VWEU: „De lidstaten heffen op producten van de overige lidstaten, al dan niet rechtstreeks, geen hogere binnenlandse belastingen van welke aard ook

dan die welke, al dan niet rechtstreeks, op gelijksoortige nationale producten worden geheven. Bovendien heffen de lidstaten op de producten van de overige lidstaten geen zodanige binnenlandse belastingen, dat daardoor andere producties zijdelings worden beschermd.”

VII. Rechtspraak van het Hof

Arrest van 7 april 2011 in zaak C-402/09, [Tatu]

Arrest van 7 juli 2011 in zaak C-263/10, [Nisipeanu]

[Beschikking] van 3 februari 2014 in de gevoegde zaken C-97/13 en C-214/13, [Câmpean en Ciocoiu]

Arrest van 19 december 2013 in zaak C-437/ 12, [X]

VIII. Overwegingen van de Curtea de Apel met betrekking tot de noodzaak om het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing

1. Bij de Curtea is hoger beroep ingesteld tegen een beslissing houdende afwijzing van [een verzoek] tot teruggaaf van een heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen, [Or. 5] dat verzoeker uitsluitend had gebaseerd op het feit dat een dergelijke heffing in strijd is met artikel 110 VWEU.

Bij onderzoek van de door partijen aangevoerde argumenten heeft de Curtea, als hoogste rechterlijke instantie, vastgesteld dat het Hof moest worden geadieerd krachtens [artikel] 267 VWEU, gelet op de noodzaak om artikel 110 VWEU uit te leggen om te bepalen in welke mate dat artikel zich verzet tegen een regeling als die van OUG nr. 9/2012.

2. De twijfel van de Curtea de Appel, die de reden was om het Hof te adiëren, heeft betrekking op twee aangelegenheden.

2.1 In de eerste plaats is de heffing weliswaar ook verschuldigd bij de overdracht van het eigendomsrecht op motorvoertuigen die zich op de binnenlandse markt bevinden, maar op deze regel bestaat een belangrijke uitzondering. Zo is de heffing op verontreinigende emissies niet meer verschuldigd indien voor die motorvoertuigen reeds de bijzondere heffing op personenauto's en andere motorvoertuigen overeenkomstig Legea nr. 571/2003, zoals later gewijzigd en aangevuld, of de milieuheffing op motorvoertuigen is betaald.

Volgens de informatie waarover de Curtea de Appel beschikt, bedraagt de restheffing die begrepen is in de waarde van gelijksoortige tweedehands motorvoertuigen die in Roemenië reeds zijn geregistreerd, minder dan de bij OUG nr. 9/2012 vastgestelde heffing.

Uit een schatting in casu blijkt dat in de waarde van een gelijksoortig motorvoertuig als dat in casu, dat in 2008 op de binnenlandse markt zou zijn gebracht, een restheffing van 2 238 RON zou zijn begrepen, wat aanzienlijk minder is dan de door verzoeker betaalde heffing van 5 300 RON. Het bedrag van de restheffing is door de Curtea berekend op basis van de in 2008 ter zake geldende wetgeving, maar rekening houdend met de ouderdom van het motorvoertuig op de datum waarop de heffing door verzoeker is betaald, door middel van het op verweersters website ter beschikking gestelde berekeningsprogramma. Het resultaat van die berekening is aan het onderhavige verzoek gehecht.

2.2 In de tweede plaats verschilt de wijze waarop eigenaren van motorvoertuigen die voertuigen kunnen gebruiken. Terwijl de eigenaar van een uit een EU-lidstaat ingevoerd motorvoertuig dat voertuig gedurende een periode van 90 dagen zonder betaling van de heffing (met voorlopige kentekenplaten) op het grondgebied van Roemenië kan gebruiken, kan de eigenaar van een gelijksoortige personenauto die zich op de binnenlandse markt bevindt en waarvoor de heffing niet is betaald die personenauto namelijk ongehinderd zonder beperking in de tijd gebruiken tot de vervreemding ervan, dat wil zeggen tot een toekomstig en onzeker tijdstip. Voorts moedigt een dergelijke heffingsregeling de facto overdrachten op de binnenlandse markt aan, namelijk de verkoop van dergelijke motorvoertuigen zonder vervulling van de wettelijke formaliteiten, ten nadele van de aankoop van motorvoertuigen uit EU-lidstaten.

In die zin luidt trouwens ook de conclusie van de advocaat-generaal in zaak [Nicula], C-331/13. In punt 82 merkt de advocaat-generaal op: „Zoals ik in punt 43 van deze conclusie reeds heb gezegd, had de Roemeense regering na het arrest Tatu (EU:C:2011:219) hoe dan ook de keuze om ofwel de [milieuheffing] af te schaffen en de krachtens die heffing geïnde bedragen terug te betalen aan de belastingplichtigen die ze al hadden voldaan, ofwel de [milieuheffing] (onder om het even welke naam) te handhaven, maar deze dan ook onmiddellijk te vorderen van eigenaars van tweedehandsvoertuigen die reeds in Roemenië waren geregistreerd en daarom van de [milieuheffing] waren vrijgesteld.”

3. Die omstandigheden hebben bij de Curtea de Apel ernstige twijfel opgeroepen omtrent de verenigbaarheid van de nationale regeling met artikel 110 VWEU, [Or. 6] waardoor de Curtea de Apel de uitlegging van dat artikel noodzakelijk acht, aangezien niet kan worden aangenomen dat de uitlegging en de toepassing van dat artikel duidelijk zijn en dat de Curtea de Apel daar zelf voor kan zorgen zonder ruimte voor redelijke twijfel te laten. Die conclusie dringt zich des te meer op daar ook het begrip „restbedrag van de heffing” op Europees niveau moet worden uitgelegd aangezien het niet aan de nationale wetgever kan worden overgelaten om verschillende definities op te stellen, gelet op de noodzaak van één enkel criterium waarmee rekening moet worden gehouden bij de uitlegging van de bepalingen van het Verdrag.

IX. Uitlegging van artikel 110 VWEU door de Curtea de Apel

Naar het oordeel van de Curtea de Apel moet artikel 110 VWEU volgens vaste rechtspraak van het Hof aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een lidstaat een milieuheffing op de eerste registratie van motorvoertuigen in deze lidstaat invoert, indien deze belastingmaatregel zo is vastgesteld dat daardoor het in het verkeer brengen in die lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehands voertuigen wordt ontmoedigd, zonder echter de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehands voertuigen met dezelfde slijtage te ontmoedigen.

Derhalve moet worden vastgesteld in welke mate de bij OUG nr. 9/2013 ingevoerde heffing uit EU-lidstaten afkomstige motorvoertuigen en motorvoertuigen die zich reeds op de binnenlandse markt bevinden, op gelijke wijze treft.

Vooraf merkt de Curtea op dat de wetgever met OUG nr. 9/2013, waarbij Legea nr. 9/2012 is vervangen, heeft getracht een einde te maken aan de verschillende fiscale behandeling die onder de eerdere regeling bestond tussen binnenlandse producten en motorvoertuigen die uit lidstaten van de Europese Unie werden ingevoerd met het oog op het in het verkeer brengen ervan in Roemenië, door de milieuheffing ook voor binnenlandse producten op te leggen waarvoor de bij de eerdere regeling opgelegde heffing niet werd betaald.

Om na te gaan of werkelijk dan wel slechts schijnbaar een einde is gemaakt aan de discriminatie, moet echter worden nagegaan of de voorwaarden voor het gebruik in Roemenië van een uit de EU ingevoerd motorvoertuig dezelfde zijn als die [voor het gebruik] van een gelijksoortig product dat zich op de binnenlandse markt bevindt.

Naar het oordeel van de Curtea de Apel zijn die door de invoering van de nieuwe heffing ontstane voorwaarden niet identiek.

De lagere waarde van de restheffing die begrepen is in de waarde van tweedehandsvoertuigen die zich op de binnenlandse markt bevinden, resulteert in een lagere prijs voor die voertuigen bij de vervreemding ervan dan voor een motorvoertuig dat afkomstig is uit een lidstaat en waarvoor de nieuwe heffing is verschuldigd, met als gevolg dat de aankoop van die goederen op de binnenlandse markt wordt aangemoedigd ten nadele van uit andere EU-lidstaten afkomstige goederen. Die conclusie dringt zich ook op gelet op de overwegingen van het arrest van het Hof van 19 december 2013 in zaak C-437/12, [X].

Voorts leidt ook het bovengenoemde verschil in behandeling met betrekking tot de datum waarop die heffing verschuldigd wordt tot een gunstigere behandeling van gelijksoortige motorvoertuigen die zich op de binnenlandse markt bevinden, waardoor de aankoop van voertuigen uit de EU eveneens wordt ontmoedigd.

Derhalve moet artikel 110 VWEU naar het oordeel van de Curtea de Apel Cluj aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de invoering door een lidstaat [Or. 7] van de Europese Unie van een heffing als bedoeld in OUG nr. 9/2013.

Krachtens artikel 267 VWEU

BESLIST

de Curtea de Apel Cluj het Hof de volgende prejudiciële vragen te stellen:

1. Moet artikel 110 VWEU, gezien [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 din 19 februarie 2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule] en het voorwerp van de heffing waarin die noodverordening voorziet, aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een EU-lidstaat een heffing op verontreinigende emissies invoert die van toepassing is op de registratie van uit andere EU-lidstaten afkomstige motorvoertuigen, maar niet op de registratie bij de overdracht van het eigendomsrecht op binnenlandse motorvoertuigen waarvoor reeds een dergelijke of gelijksoortige heffing is betaald, indien de restheffing die begrepen is in de waarde van de motorvoertuigen op de binnenlandse markt minder bedraagt dan de nieuwe heffing?

2. Moet artikel 110 VWEU, gezien OUG nr. 9/2013 en het voorwerp van de heffing waarin die noodverordening voorziet, aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een EU-lidstaat een heffing op verontreinigende emissies invoert die van toepassing is op de registratie van uit andere EU-lidstaten afkomstige motorvoertuigen, maar die voor binnenlandse motorvoertuigen pas bij de overdracht van het eigendomsrecht op een dergelijk motorvoertuig moet worden betaald, met het gevolg dat een buitenlands motorvoertuig niet zonder betaling van de heffing kan worden gebruikt, terwijl een binnenlands motorvoertuig zonder betaling van de heffing onbeperkt in de tijd kan worden gebruikt tot de eventuele overdracht van het eigendomsrecht op het betrokken motorvoertuig, gevolgd door de registratie door de nieuwe eigenaar?

(omissis)